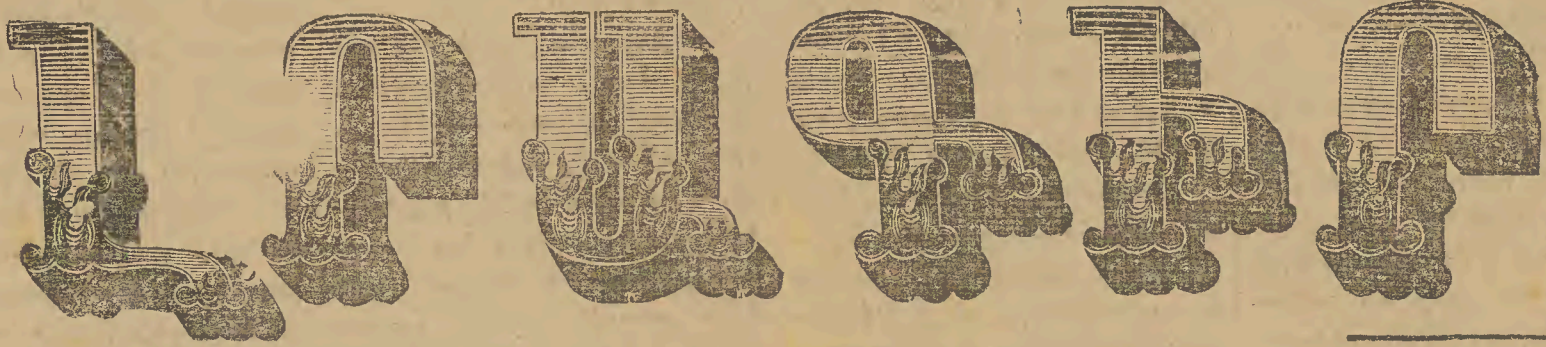

ՏՆՕՐԷՆ ԽՄԱՂԻՐ

ԵՒ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

ՆԻԿ. Մ. ԹԻԻԼՊԷՆՏՆԱՆ

ԽՄԱՂԻՐԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա Ռեդակցիոն Բաղադր

Խորի խորի գէտը Ստամբուլ քաղաք

Դրոյ թիւ 13

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

ՊԵՐՏԵՐԹԸ 1 ՂԱՆԻ ԹՈՒՂԹՈՒՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՐԱՅԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Պ. Պօլսոյ համար

Տարեկան ԴՐՁ. 250

Վեցամսեայ » 130

Եռամսեայ » 70

Գուառաց համար

Տարեկան ԴՐՁ. 330

Վեցամսեայ » 170

Եռամսեայ » 90

ԱՆԳՂԻՐՈՅ ՀԱՆԴԻՊԱՄ ՓՈՐՁԱՆՔԸ

Անգղիա տաճկա ռուսական պատերազմէն անմիջապէս ետքը ասիական թուրքիան իր անմիջական պաշտպանութեանը տակն առաւ «այդ տեղը իմ Հնդկաստանիս ճանքան է» ըսելով:

Անգղիա զեռ իւր այդ պաշտպանութիւնն ստանձնած երկրին վայելքը չճաշակած, յանկարծ Աֆղանիստանի էմիրին յոյց տուած թշնամական վարմունքէն ճանչեց ու համադրեցաւ որ Հնդկաստան աւելի մօտ ճանքայ մ'ունէր ռուսական ապառնալեացն առջիւ բաց, քան Աֆղանիստանը, զոր երկար ատենէ ի վեր ինքն իր վիճակին թողնու էր, ուստի հիմայ ալ կ'պատրաստուի յիշեալ ճանքան իր իշխանութեանը կամ ազդեցութեանը տակ առնուլ:

Ինչքան որ դժուարին երևի Աֆղանիստանի նուաճումը, բայց պահ մը հաւանական իոկ ենթադրելով, շատ չտեսած պիտի տեսնուի որ Ռուսիա իր Էմիրին զորքով Պարսկաստանի մէջէն պիտի սկսի բանեցնել այս կողմէն Հնդկաստանի մօտենալու համար:

Ինչ պիտի բնէ այն ատեն Անգղիա, կ'հարցնէ հեղինակութեամբ մը Տէյլը Նիւուզ, Պարսկաստան Անգղիոյ ազդեցութեանէն դուրս մնացած երկիր մ'ըլլալէն զատ Ռուսիոյ ալ կամակատար Պետութիւնն մնէ: Արդ եթէ Ռուսիա փոքր Ասիոյ և Աֆղանիստանի մէջէն Հնդկաստանի դէմ շարժելուն անկարելի ըլլալը տեսնելով, Պարսկաստանի մէջէն սկսի գործել, ինչ պիտի բնէ Անգղիա, այս կողմէն ալ իր Հնդկաստանի ճանքան ապահովելու և պաշտպանելու համար: Տարա-

կոյս չկայ թէ Պարսկաստանն ալ իր իշխանութեան և ազդեցութեան տակն առնելու պիտի պատրաստուի, ինչպէս բաւ փոքրը Սուրիան, և պիտի բնէ Աֆղանիստանը:

Արդ Լորտ Պիքենսֆիլտի ձեռնարկած այս «Հնդկաստանի ճանքան ապահովելու» քաղաքականութիւնը՝ հետզհետէ փոքրը Սուրիան, Աֆղանիստանն ու Պարսկաստանը նուաճելու աշխարհակալութեանը պիտի առաջնորդէ զինքը, մինչև որ օր մնալ ինքզինքը Ռուսիոյ հետ դէմ յանդիման դառնէ, յորմէ այս աստիճան խորշելով զայն իրմէն հեռի պահել կ'ըզենի՝ միջնակայ պատուարներ ըստեղծելով:

Եւ երբ Անգղիա ինքզինքը օր մը Ռուսիոյ դէմ դառնէ, ապա ինչ կերպով պիտի նուաճէ կամ իր ազդեցութեանը տակն առնու, որպէս զի Հնդկաստանի ճանքան ապահովութիւնը չիտնդարի:

Շիտակն ըսելու համար այդ «Հնդկաստանի ճանքան ապահովելու» քաղաքականութիւնը Անգղիոյ գլխուն փորձառէ մը եղած է, յորմէ՝ որ կողմն ալ գառնայ՝ պիտի չիարենայ աղաւթի:

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

Հայաստանի խորհրդէն մեզ հասած վերջին յուրերն՝ բաւական ընդարձակ տեղեկութիւններ կ'տան Ալի Շէֆիք պէյին նոյն կողմերը տեսնելու վրայ եղած գործողը նկատմամբ:

Ալի Շէֆիք պէյ, ստուգիլ նոյն կողմանց քիւրտերը վերջնական կերպիւ զուգելու միջոցներ ձեռք առելու և մէկ քանի քիւրտ գլխաւորներն ալ յաջողութեամբ բռնելու, կ'մտադրեմ որ իւր այս ձեռնարկին մէջ անվճար յարաւանելով յաջողի ի

գլուխ հանել իրեն յանձնուած սոյն պաշտօնն՝ ի գահաւակալութիւն Հայոց ազգին և օսմ. կառավարութեան:

Այս մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնքը յառաջ բերել հարկ կ'համարեմք ամսոյս սկիզբը Զինկադէն գրուած նամակէ մը քաղելով:

Օգոստ. 15ին միջոցները գլխորդանց խօզատ գիւղէն, ուր կը գտնուէր Ալի Շէֆիք պէյ, Զինկադէն գործ ճանքայ երեւելով կը գտնէր կ'աշխարհն Սուրբեան եւ խառնար գիւղերու և Ագրա կու գլխուն փրկերը, Զինկադէ գիւղի մը ալ հնի. թահիր պէյի և Դօլ Աղասի Նուրի էֆէի առաջնորդութեամբ Ալի-պօղազը ըստուած լիւրս կերճերը դէնացեր էին՝ խօսք Ռաշադ Ալի-բէյին ու Նէն օղլու և Գէրիմ Ռաշադը (ասոնց ամենքն ալ քիւրտերու զատ զատ ցեղեր են) բռնելու:

Իոկ զօրքերը մինչև որ կը հասնին պաշարելու, բաց ի Սուրբեան գիւղէն, միւս բոլոր տեղեաց քրդերն ունեցածին թողով կ'իջալին, ուստի զօրքը զանոնք չգտնելով ու չկրնալով բռնել, բոլոր գտած արջառք, ձիւն ու գործին և բոլոր կողպատուած ապրանքները առնելով խօզատ կ'տանին:

Սուրբեան գիւղին մէջ քիւրտ Տիւալ աղայի տղան Սիւլէյման աղան կ'ընտրուի, (այս անձը տալի տարին հաս Կ. Պօլսոյ բանտարկեալ ըլլալով, քանի մը ընկերներուն հետ հրաման կատարեց Պօլսոյ մէջ շրջագայելու, յետոյ կ'իջալին):

Ասկից առաջ խօզատի քիւրտերն պաշարելով ուրիշ մէկ քանի քիւրտ գլխաւորներն ալ բռնելու են, որոնք են՝ Ալի-բէյին որդոցմէ թօրունիու Հիւսէյինը, Զէյնուլին տղան Մէհմէտը, ինչպէս նաեւ խառն օղլուի տղայ

Ապպասը, թօրուղ օղլուն, և խառն օղլուի տղան Ահմէտը:

Սէիտ խանի տղայ Տիւալ աղային ետեւէն շատ մօրդիկ զբրկուէր են՝ թէպէտ խօզատէն ու Զինկադէն, բայց չեն կրցեր բռնել, մօրդք անտառներն մտնելով անյայտ եղեր է:

Խառնարու, Սուրբեանի, և խառն օղլու Տիւալ աղայի ու Սէիտ խանի արջառք և ապրանք ընդամենը խօզատ տարուներ են, ուր Ալի Շէֆիք պէյը քննութիւն ընելով ապրանքին մէջ Մարաղայ—Հայոց ըստացուածքն եղած ինչքերը մէկ կողմ հանելէն ետքը ասոնց դարձնելու, միւս ամենքն ալ կառավարութեան յատկացնելով՝ յարգունի կ'ըրաւ Գրդաց ունեցած տրոց պարտքին վոխարէն:

Հիմայ բոլոր քիւրտերն ելլան տաղի ըստուած լերանց մէջ ապաստաններ են, որք 400 տուննի չափ կան, և գլուխ վերուցած են կառավարութեան դէմ: Այս քրդաց մէջն են խառն օղլուի Ալի-բէյին Միթաֆա աղա, Յէրհատ Ռաշադիք, խառնարու տղայ Սիւլէյման աղա (նախորդ տարին հոս բանտարկեալ Գրդաց մէկն ալ այս է), Տիւալ աղայի տղայք իր Ալի-բէյին, Շամ Ռաշադի Ալի-բէյին Սիւլէյման աղա, և ինչ որոնք կառավարութեան դէմ յայտնապէս ապստամբած են:

Քիւրտերն այսպէս պաշարման մէջ բռնուելուն հակառակ, դարձեալ առիթ չեն վախճնել, վերջին օրերս Պօլսոյ գլուխ իջնելով՝ հողագործաց եղերն ձեռքերնուն կառնեն, և օր առաջ Օձ գլուխ վրայ յարձակելով խաչինքն ու արջառք կ'իջալին, վերջապէս ծայր գիւղերու մէջ աւարառութիւնն անպակաս է:

Օգոստ. 31ին Ալի Շէֆիք պէյ

հրաման կ'ընդերձ իւր խորհրդա-
կան Սահմանադրութեան 08-րդ
և խտրաշար 30-ական ձևաւոր
ընթաց հանէ ժողովուրդը :

Այլ Շէֆիք պէյ օգոստոս 31-ին
Մանազկերտ կ'ընտրուի եղբոր,
ուր աղի Գիւրաթին պէյի քով
դիմադրելով իրենց վրայ դրվե-
լու զօրաց դէմ, Այլ Շէֆիք
պէյ 3 վաշտ զօրք ևս հետն
առած կերթայ Մանազկերտ,
մէկ քանի ապստամբ գիւղերը
կ'ըտանէ, կայրէ, Երզնկայէն ալ
օգնութիւն զրկուելով զօրաց,
այժմ Մանազկերտու Գիւրաթին
ալ պաշտման մէջ առնուած,
անդ չունին եղբոր փախչելու,
որոնք 1-2 աւուր մէջ կաման-
նաւոր պիտի ըլլան, կամ պի-
տի գարնուն, Թալաշ թղթա-
բերով արդիւնքը կ'իմացուի :

Կ'ուսումը որ կառավարու-
թեան ջանքը շնորհիւ այս ան-
գամ կատարեալ բարեփոխման
անդորրութիւնը կ'վերահաս-
տատուի Տէրսիմի վիճակին մէջ
մանաւանդ որ Այլ Շէֆիքին նման
արդարակրօնով անձի մը յանձ-
նուած է այս կողմանց բարե-
կարգութիւնը, կրէ նամակա-
դիրը, խօսք կայ թէ խօզատ
Միւթէսարըքի թիւն, Չմէկա-
ծագ ալ Գոյմաքամութիւն պի-
տի լինի, եթէ իրօք այսպիսի
տնօրէնութիւն մ'ըլլայ, Չմէկա-
ծագ նոր կենդանութիւն կը
գտնէ :

Այլ Շէֆիք պէյի հրամա-
նաւ նոր յանձնաժողով մը պի-
տի կազմուի ի խօզատ, 2 ան-
գամ խորհրդէն՝ իսաք պէյ
և ճաֆէրեան Գէորգ էֆ. 2
անգամ Երզնկայէն՝ Մէմլի պէյ
և Ղազանճեան Կիրակոս էֆ. 2
անգամ ալ Չմէկածագէն՝ Հաճի
Թահիր պէյ և Ասիկեան Աւե-
տիս էֆ. Այլ Շէֆիք պէյի Միւս-
թէշար Սահմանադրութեան
գահը պիտի ըլլայ յանձնաժո-
ղովին, որն որ Տէրսիմի հարը-
տահարչաց դատը տեսնելու
պիտի գրադուի :

Այլ Շէֆիք պէյի շնորհիւ
Սաղմկայ գիւղէն կողպտեալ
ապրանքներէն 15-000 զրշի ար-
ժողութեամբ ապրանք իրենց
տէրերուն դարձուեր է, մնա-
ցածին համար ալ Այլ Շէֆիք
պէյ յայտ առեր է Սաղմկայ
խղճալիաց, որ անոնք ալ մօտ
ատենէն գտնելով կառնու ա-
պրտամբաց ձեռքէն և կ'ըտը-
նէ իրենց :

Այս առթիւ հարկ կ'համա-
քիմք սա՛ ևս յաւելու մեր կող-
մէն, թէ ուրիշ տեղերէ մեր բու-
տացած մասնաւոր լրոց նայե-
լով Սաղմկայ կողպտեալ Հա-
յոցմէ տակաւին և ո՛չ մէկուն
ձեռքը չէ՛ հասեր իւր գողցը-
նած ապրանքները, թէ ասոնց

մէ ոմանք խօզատ երթալով
քանի մը հարկուր դրշ. ծախքէ
կենեկէն յետոյ, դեռ մէկ ստա-
կի ապրանք չեն առեր, ուստի
և խօզատի միւս գիւղացիք ալ
եւ ան կեցեր խօզատ երթալէ :

Նմանապէս Մօրիշխա գիւղն
ալ Գիւրաթին հարապետ աղա-
թի 25-000 զրշի արժողութեամբ
կողպտուած գողցերը թէպէտ
գտնուեր են ուր տեղ ըլլալը,
բայց դեռ ափ մը բան տիրոջը
ձեռքը չէ անցեր :

Այս մասին՝ ալիւտը աղ-
բիւրներէ մեղ հառած տեղե-
կութեանց մէջ՝ յայտնի հակա-
սութիւն մը կ'ընկալուի :

Վանէն Պատրիարքարան
հասած լուրերն ալ խիստ
գէշ կերպով կ'նկարագրեն տեղ-
ւայն ժողովրդաց վիճակը, Գըր-
դաց կողմէն գողութեան, բու-
պանութեան և պատուոյ բռնա-
բարութեան դէպքեր անպակաս
են, Տեղական կառավարու-
թեան եղած գանդառներն ա-
պրդիւն մնալով, չարագործ-
ներն ևս առաւել կատաղցնել-
նուն պատճառ կըլլան, Տրոց
համար թղթագրամ չընդուն-
ուելով, ոսկի կամ արծաթ Գը-
րամ կ'պահանջուի :

Գիւրաթին գիւղէ մը 150
ոչխար, ուրիշ գիւղէ մ'ալ 200
եղ տարեր են, Այլ Մամարալ
վանուց ալ 150 արջառը յափըշ-
տակեր են :

Տրոց հաւաքման համար
գիւղերն ենոյ ոստիկանք ամեն
կերպիւ կ'ենդեն Հայերը, ուստե-
լիքնին ալ բռնութեամբ անոնց-
մէ պահանջելով :

Վանայ իտարէի ժողովոյ
անգամ խանճեան Թովհ. եւ ե-
ղեռնական տոնի անգամ Մը-
կըրտիշ էֆ. ներս ժողովրդեան
իրաւունքն աներկիւղ պաշտ-
պանած ըլլալուն համար, ի-
րենց պաշտօնէն ինկեր են :

—Երեւանէն սեպ. 18/30, բշ-
աւուր թուականաւ Ս. Պատրի-
արքին հասած հեռագիր մը կը
ծանուցանէ թէ Ռուսը ետքա-
չուեցնուէ պէս՝ Գիւրաթին Պա-
յէղիտը պաշտրելով Հայերն ալ
վախերնուն՝ բերդին մէջ փա-
խեր ապաստաներ են Ս. Պատ-
րիարքը սոյն հեռագիրն ստա-
նալուն պէս՝ իմաստը Բ. Դրան
և Ղեկավարաց հաղորդեր է :

—Բ. Դրանէն դշ. երէկոյ Պատ-
րիարքարան զրկուած պաշտօնա-
կան գրութիւն մը կ'ընդունա-
նէ թէ, Կարնոյ գաղթականու-
թեան մասին Պատրիարքարա-
նէն առ Բ. Դրան զրուած ծա-
նուցադրոյն վրայ՝ կառավարու-
թիւնը ժողովրդոց ապահովու-
թեանը համար ազդու միջոցներ
ձեռք առած և գործադրելըս-
կըսած է, որոց վրայ Պատրիար-

քարանք պէտք է ըստ ամենայ-
նի վստահ լինի :

—Տիգրանակերտի մէջ բու-
ղոքականաց ամուսնացուցած
մէկ կինը՝ Գիւրաթին հարապետ-
սի զանի ուրիշ մէկուն հետ ա-
մուսնացնելուն դէմ բողոքա-
կանք գանգատելով հոս անդգ-
դեսպանին, այս մասին հարկ
եղած անօրէնութիւնն ըլլալու
համար անգղ. ղեկավարին Ա.
Թարգմանը Պ. Սանտիսըն Ս. Պատ-
րիարքին երթալով տեսակցու-
թիւն մ'ունեցեր է :

Սոյն ամուսնութեան դէպ-
քին պարագայներն ալ վաղ-
ուան թերթով կ'հրատարակեմք :

—Կ'լեւմ. թէ ըստ որոշման
Քաղ. ժողովոյ, Ս. Պատրիարքը
մտերմական դիր մ'ուղղեր է
առ խորհրդականն Վանայ կու-
սակալութեան՝ Աղաթօն Մ. է-
ֆէնտիի յորդորելով զինքը որ
մինչ 3 աւուր մէջ կամու իր
պաշտօնէն հրաժարի և Պոլիս
գառնայ, ապա թէ ոչ կեղը-
վարչութիւնը պիտի պարտաւորի
հարկ եղած միջոցներուն և Դը-
րան միջամտութեանը դիմելու :

Հայաստանի բարենորոգ-
մանց ստիպողականութիւնը
յայտնելու համար՝ Սթամպուլ
երէկ խմբագրական յօդուած
մը գրելով կրէ թէ, անցեալ-
ներն ցոյց տուած էր Հայոց
գաղթականութենէն յառաջ
գալիք վտանգները, գաղթա-
կանութեան՝ զոր Ռուսիոյ կա-
ռավարութիւնը իրաւամբ կ'ը-
պստաւորէր, թէպէտ արտա-
քուստ ըսել կ'աւար թէ ինքը
չու գիտ որ Հայերը Ռուսաստան
գաղթեն, այլ անոնց օսմ. Հա-
յաստանի մէջ մնալուն կ'փախա-
քի, որպէս զի հոս քրիստոն-
եայ տարրը չանօրանայ :

Ասի գրէն հաւատարի կե-
րի, բայց կեղծ է, Ռուսիա
ամեն ոժովը կ'նպաստաւորէ
սոյն գաղթականութիւնը՝ որն
որ օսմ. վարչութեան վատթա-
րութենէն ու թերութիւններէն
յուսւի կ'գայ :

Այս է ահա իրաց ճամբիտ
վիճակը :

Թսմ. կառավարութիւնն ալ
հարկաւ մենէ առաջ և քան բզ
մեղ լաւ դիտէր ստոր այսպէս
ըլլալը, ուստի չենք գիտեր ին-
չու համար ժամանակին փոյթ
չեղու այս գաղթականութեան
առաջն առնելու, զոր իբրեւ
պատուհան մը պէտք էին նկա-
տել օսմ. պետական անձինք :

Ստուգիւ բաւական մարդա-
հաճութեամբ խօսուեցաւ Այլ
Շէֆիք պէյի տրուած պաշտօ-
նին և առկէ յուսացուելիք ար-
դեւոյցը վրայ, Իսկ այդ պաշ-
տօնը շատոնց ի վեր սկսուած
լինելով, կերել թէ ատոր մի-

ակ արդիւնքն եղած է սոյն
յաւալի գաղթականութիւնը,
ըստ մեզ Այլ Շէֆիք պէյ՝ այս-
պիսի փախուկ պաշտօն մը կա-
տարելու համար այդ կողմերը
զրկուելիք անձ մը չէր :

Կարնոյ կուսակալ Գիւրաթ
իմայիլ բաշայի դէմ Հայերը
շարունակ կ'գանգատին, Այլ
Շէֆիք պէյ կրնա՞ր այդ մար-
դուն պէտք եղած յանդիմա-
նութիւնն ընել իւր ընթացքին
նկատմամբ, կարո՞ղ էր հրամա-
նել կուսակալին հարկ եղած
միջոցներն ձեռք առնուլ, Հա-
յոց ժողովուրդը վստահացնելու
համար, կրնա՞ր Գիւրաթ իմա-
յիլ բաշային գործադրել տուլ,
նոյն իսկ իր արենակիցներուն
դէմ, այնպիսի զսպողական մի-
ջոցներ, որով Գիւրաթին չկարե-
նային այլևս իրենց սովորական
եղած աւարաւորութիւնն ու հա-
բըստահարութիւններն գործե-
լու :

Այլ Շէֆիք պէյ եթէ ուղէ
իսկ՝ յայտ է թէ չէր կրնար
բան մ'ալ ընել ուստի երբ Հա-
յերը տեսան թէ ասի փա-
խանակ հիմնական բարեկար-
գութիւն մ'ըլլաւ, ընդհակա-
ռակն դարձեալ կէս միջոցներ
էին ձեռք առնուածներն, որո-
շեցին գաղթականութեան դի-
մել ի Ռուսաստան :

Բայց պէտք է ըսել թէ՝
քանի մ'օրէ ի վեր գաղթակա-
նութեան շարժումը կեցած է
Իսկ բացէ ի բաց կ'փախանք թէ
այս դադարումը Այլ Շէֆիք
պէյի շնորհիւն եղած ըլլայ, և
կամ Գիւրաթ իմայիլ բաշայի
Հայերը այս վերջինին դէմ ա-
մենէն աւելի կ'գանգատին :

Ճշմարիտը սա է թէ Հայոց
Պատրիարքարանը, իր պատգա-
մաւորացը միջոցաւ թախան-
ծելով ու յորդորելով Հայերն
որ թուրքիա մնան, ասոնցմէ շա-
տերը մեկնելին օրաճգած են,
տեսնելու համար թէ այնքան
անգամ կրկնուած խոստումներն
վերջապէս գործադրուելու պի-
տի սկսուի՞ն մի :

Հոս է ահա այսօրուան օրս
գործիքը, և ահա իրաց վիճա-
կին այս ստիպողականութիւնն
է որ կ'հարկադրէ գմեղ նորէն
անգամ մ'ալ պահանջել կառա-
վարութենէն որ իւր խօստմանց
գործադրութիւնը վաւթացնէ :

Պէտք է միթէ յիշել թէ
Հայերն մտքերնուն անգամ չան-
ցուցին Օսմանյիութենէն ան-
ջատուելու, կառավարութիւնը
չատ աղէկ փախէ զայս զի Հա-
յոց ուղղած բոլոր ինքապաշտ-
րէն և առաջարկութիւնք սե-
նոր վերակազմութեան մը մա-
սին՝ ամենքն ալ հիմնեալ էին
կառավարութեան հպատակու-
թեանը եւ անձնու իրութեանը

Ջրայ առ կայսրութիւնն՝ որոյ միշտ մէկ մասը պիտի լինէր Հայաստանն ալ։

Երբ բազմազանք Հայոց այս վարմանքը ուրիշ շատ մը գաւառաց ժողովրդայն վարմանքը հետ, զարմանք կ'հարցնէ մարդ իւրովն թէ՛ ինչպէ՞ս կըլլայ որ Հայոց այս օրինակը վաւերաբար լինի և ցայսօր գահացուցուած չ'լինի։

Չենք ուզեր այսօր բնութիւն թէ ինչ են այն ճշմարիտ պատճառներն, որոնք տեղի տուին այսպիսի ցաւալի անդործութեան մը։ Բաւական կ'համարիմք միայն վերստին խնդրել կառավարութեանն որ իրապէս և ազգութեամբ այս կարեւոր և ստիպողական խնդրովն զբաղի, որպէսզի մի գուցէ քանի մը շարժութիւն նորէն ողբալու ստիպուի։ Եւ այն դժբաղդութեան կատարումը՝ որոյ այսօր ուրէն կարելի է առաջին առնուր։

ՀԱԼԷՊԻ ՀԱՆՐԱՅԻՐՆ (Շար. տես թիւ 791)

Միծաղելին այն է, որ այդ զրպարտալի նամակն այնպիսի միջոցի մը հօս կ'կարգացուէր, երբ քաղաքին աղջկանց դպրոցի քննութեան և պարզեւաբայութեան հանդէսը նմանը չտեսնուած շքեղութեամբ կատարուած էր ընդ նախագահութեամբ Գեր. Ս. Հօր ի ներկայութեան 5-600 երկսեռ ազգայնոց։

Կնշանակէ որ յիշեալ դիմաւորին և նորին արքայական ուղեղին մէջ միացն դպրոցներն միայն գոյութեամբ են, իսկ Հալէպի մէջ միշտ բաց են և միմեայնութեամբ ին սնտուկի վիճակին համեմատ։ Իսկ Առաջնորդական խնդրոյ մասին յիշեալ դիմաւորին և խմբակի յուսահատական ճիգերն շատ ուշ մնացած են։ Քանի որ խնդիրն օրինական շրջանի մէջ իւր լուծումն ստացած՝ և վիճակին համայն ժողովրդեան բաղձնանքն համաձայն առաջնորդ քննորդուած է ներկայ Տեղագահ Ս. Հայրն և պաշտօնական անդէպիւրն ալ երեսփոխանութեան ամենամեծ ստորագրութեամբ կեդր. վարչութեան զրկուած է ի 16 յուլիսի։

Ընթերցողք կ'իշեն արդէն Հայրենիք լրագրոյ 1003 թուոյն մէջ հրատարակուած նամակն, որ յիշեալ խմբակի զանազան դարձուածներն նկարագրուած ըլլալով հարկ չմնար մեղ նոյն կետերն կրկնել և պարզել Այլ միայն կ'փութամք ներկայիս խնդրոյն խորքն մտնել և զի տեղ տալ փնջի Մեծ. խմբագրին որ իւր 1391 թուոյն մէջ ժողո-

վրդեան և հովուաց մէջ ծագած անհամաձայնութեան վերայ ազգ. վարչութեան ուշագրութիւնը հրաւիրելու ժամանակ, ինքն յառաջ քան զքննութիւն մուծն ի մութն միակողմանի վճիռներ արձակած և քստ այնմ առաջարկութիւններ ներկայացուցած է ի ցնծութիւն Սահմանադրութեան տապալիչներու, և միթէ չգտար մեծ. խմբագիրն որ տեղապահաց ցանկէն դուրս ձգելու առաջարկութիւնն զինքն հակասութեան մէջ կ'էջէ, վասն զի այն առանձն արժանաւորներն կերթան ի տեղապահութիւն և ոչ գաւառներն կարող կըլլան ընտրել իրենց առաջնորդն, այլ կ'մնան անարժաններն բնդերկար ի գաւառս և գործիք միապետականաց ձեռքն, ինչպէս որ յանցեղումն այս ցաւալի կացութեան մէջն էր Հալէպ, Տեղագահ մը կար յիշեալ խմբակի ճիշդ բաղձնանքն համաձայն, նախագահ մը կար միշտ ձեռնադր, գործողի մը կար աւերիչ, քարոզիչ մը կար պահպանիչ, Առաջնորդարան մը կար քրտան, գիւտանաւորն մը կար գիւտեալ, թաղական մը կար անկերպարան, գաւառարան մը կար քնդունայն, գաղթոյ մը կար հրնոց, վարչութիւն մը կար ի մի ձուլուած յանձն չիլ ուղտապանին, սա էր ժողով և ժողովական անօրինակ և գործողիչ, սորա տան մէջն էին՝ ազգ. կընիք, առօր, առնագրութիւնը, կալուածագրեր, ի մի բան սա էր ամենայն ինչ, և յիշեալ աստեղ լոյսը սորա արծաթաքինն, և միթէ փնջի մեծ. խմբագիրն չէր լսած Հալէպի ժողովրդեան նախորդ տեղապահի ժամանակ տակն ու վրայ ինքն, յիշեալ խմբակին խաւտակութեամբ խորհրդարանէն վանուելն, Բարեկցիչ էֆիտան մէջէն ազգ. համայն ժողովոյ կնիքներն աւելուելով երկաւան Սեղբոս աղայի աւանդապահութեան յանձնուելն ևն։

Այսպիսի միջոցով արեւոյ մատնուած էր Հալէպի Ազգ. նաւն երբ ներկայ Գեր. Ս. Հայրն Մարաշէն հօս գալով սկըսաւ իրական գործունէութեամբ մի կողմէն ազգու քարոզներով ժողովուրդը ոգի տել և անձամբ յայց ելանել հարուստին և աղքատին, պանդուխտին եւ տնակին անխորի, և միւս կողմէն յառաջագիւտութեան աղբիւրներն ցամքեցնող յիշեալ խմբակի մեքենայներն խորտակել այն մեքենայներն՝ որ մինչև ցարդ եկող հոգիներն սահեցուցած և հալածած էին, դամանա զրպարտելով, զամանա մըրտեղով, զամանա վիրաւորելով, և ինչ ինչ։

Ահա այս առաջին անգամն է որ հովու մը կ'յաջողի Հալէպու խաչանց մէջ դարանամուտ ոչխարազգեստ գաղթին քիչ ժամանակի մէջ ճանաչել և նուցա ճիւղաներէն եկեղեցւոյ հա-

տոյններն աղաւթը Այո՛ կ'յաջողի թաղական խորհուրդ մը կազմել և անուկ մը հաստաւել կ'յաջողի երկարամեայ հատարման դժնիկութիւն մեծ գրծութեամբ եկեղեցւոյ բանկայէն հեռացնել, կ'յաջողի 200 լիւրոյի անտնտեսութեամբ գաւառացի պարտքը՝ տնտեսութեամբ և հանգանակութեամբ վճարել, կ'յաջողի եկեղեցին և առաջնորդարանն բարեկարգել և իրենց պատկառելի գիրքին վերածել, կ'յաջողի խրաքանչիւր ժողովոյ առեւելոյ մօ. մարներն և արձանագրութիւններն իրականացնել և որ առաւելն է գաւառ. ընդհ. ժողովոյ գումարման պատկառելի գիրքը, ժողովականաց կարգով խօսիլն, առնագրութեանց անթերի պատրաստութիւնը, խընդիրներն առանց իրարանցումի տնօրինուիլը քստ մեզ անուրանալի է և երախտալիսութեան արժանի։

Շարունակէ

Գաղթոյններուց-Արեւելեան Ընկերութիւնը ընդհ. ժողովոյ հրաւիրուած է յառաջիկայ կիւրակէ ի կեդր. վարժարանն Ղալաթիոյ, Օրակարգ ունենալով՝ 1) Ընթերցումն նախորդ 2) Առնագրութեանց 3) Տեղեկագիր Տնօր. խորհրդոյ վարժարանի բացման նկատմամբ 3) Կանոնագրութեան 11րդ յօդուածայ շրջանն առաջարկութիւն։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴՆՆԱՐԱՆ

Լոնտոն 2 հկտմբ

Պաշտօնական թերթը անգղ. կառավարութեան մէկ հրամանագիրը կ'հրատարակէ՝ կիւրոսի վարչութիւնը կարգաւորող, օրէնսդիր և գործող ժողովներ անուանելով և անկողտակական գաղնագրութեամբ Անգղիոյ Թագուհւոյն յանձնուած իշխանութիւնն ու իրաւասութիւնը գործողութեամբ հարկ եղած միջոցներն հայթայթելով։

Լոնտոն 30 սպտմբ. — Կիւրոսի անգղ. կառավարիչը օրէնսդիր ժողով մը պիտի կազմէ 7 անդամէ բաղկացեալ, որոց մին ալ պիտի ըլլայ Պաշտաբշոյ։

Լոնտոն 30.— Ռուսիոյ կառավարութիւնը, ի պատասխանի Անգլանիստանի նկատմամբ Անգղիոյ զրկած մէկ ծանուցագրին, յայտնեց թէ ռուսական դեսպանութիւնը Գաղաղ զրկուելուն միակ նպատակը՝ իմիւրին նկատմամբ քաղաքապարտական վարձանք մը բռնած ըլլալու համար է և ոչ այլ ինչ։

Կալկաթ 29.— Հնդկաստանի կառավարութիւնը այս ձեռքով Լահոր պիտի անցնէ, ուր բանակազաշտ մ'ալ շինուած է։

Այս առաջը հասած

Լոնտոն 3.— Աւել մօ. Հընդ. կոստանի անգղ. նաւատարմին մէկ մասը Պարսկային ծոցը պիտի զրկուի։

Կալկաթ 3.— Պիրմանի թագաւորին ազան իր հօրը գահն ելաւ։

Աղէկանդերի 3.— Գաղղիոյ և Անգղիոյ մէջ համաձայնութիւնն հաստատուեցաւ Եզրպետո-

ւի պաշտօնէութեան կազմուածութեան մասին։ Հարկ. Շինուածութեան պաշտօնութիւնը գաղղ. Պ. Պրինէրի պիտի յանձնուի, որ երկաթուղիաց և կալուածական սեպհականութեանց տեսչութիւնն ալ պիտի վարէ։ Գանձուց սլաշտօնէութիւնը անգղ. Պ. Վիլքինի պիտի յանձնուի, որ նաւահանգստից տեսչութիւնն ալ պիտի վարէ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Բարիկ 3.—Դոց	14.95
Լոնտոն 3.—Դոց	12 1/16
Այս առաւօտ բացուեցաւ	42.23
Թղթաղքամ	328.00
Բումէլի	43.00

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նըւաբի պալատը երէկ նստէն պաշտօնէից ժողով գումարեցաւ։

— Գերմ. դեսպան Հացֆէլտ կամը իւր Ա. թարգմանին հետ պաշտօնական համազգեստով երէկ Բ.Գ.ուրը և Սպարապետութեան դուռը բոլոր նախարարաց փոխադարց այցելութիւն տալով, անձամբ չգտածներուն ալ իր այցելատունը թողելն յետոյ, իմացանք թէ երեկոյին ալ թիճաղթի պաշտօնարանէն մեկնել է մեր Ս. Պատրիարքին ևս այցելութիւն մը տալու։

— Սակիին ուղեւորն վրայ քաղաքապետութեան որոշմամբ հացին հօրան 10 փոյ վրայ դրուել է, այսօրուրէն կէտիքի փառք 6-10 փոյ, Սիմիթի փառքն ալ 6 զրչի ծախուելու։ — Փայտի և ածուխի յանձնաժողովը՝ հեռագրաւ հաւանչել է իշխանի Միթիսորը Զեյլի պէյը, հարկ եղած միջոցներուն վրայ միատեղ խորհրդակցելու համար։

— Բումանիոյ կողմէն Պ. Պըրաթիան Կ. Պօլսոյ դեսպան ընտրուել է Բ. Դղան կողմէն ալ հաւանութիւն տրուել է։

— Բումէլիի կազմակերպութեան յանձնաժողովոյ ռուս անդամակիցը առաջարկել են որ փոխանակ Զեյլիպէ երթալու՝ հաւատարմին իրենց աշխատութիւնին, իսկ մեծամասնութիւնը չէ ընդունել։

— Թէքլիստոյ Եչ. օր օամ իշխանութեանց յանձնուելով, նոյն երեկոյին 6500 օամ զօրք 2օրու, Մալաթա, Վիզէ և այլ տեղուանք զրկուել են բարեկարգութիւնն ու անդորրութիւնը չխանգարուելու համար։

— Էդիպոտի մէջ առեւտրական և երկրագործական պաշտօնէութիւնները ջնջուելով, Մաքսային տեսչութիւնը Գանձուց նախարարութեան հետ թղթատարական տեսչութիւնն ալ ներքին գործ. նախարարութեան հետ միացուցուել է, Ասկից զատ Խըթիլին պարտք ու ներաշնուն համար բանտարկեալ անձինքն ալ՝ նուազաւ քաջալի հրամանաւ բանտէն արձակուել են։

— Ալի Շէֆիք պէյէն Բ. Դուրը հասած հեռագիր մը Տէրսիմի Բըրդըրը զապելու գործոյն ձեռնարկած ըլլալը կ'ըսէ նուցանէ։

— Ինչ որ կ'ըսէինք երեկ առաւօտ, նոյնը երեկոյեան եւրոպական թերթերն ալ կ'հաւաստեն թէ, Սըր Լալարտ հըրահանգ ստացեր է իւր կառավարութենէն ինչ ինչ դիւտողութիւններ ընելու Դրան, փոքր Սոխոյ բարեօրոշմանց ծրագիրն շուտով ընդունուելու համար:

— Անգղիոյ դեսպանը էրտէք մեկնեցաւ: Այս ուղևորութեան պատճառը կ'ըսուի թէ՝ յիշեալ ծովածոցը ձմրան համար յարմար նաւահանգիստ մը չըլլալն է անգղ. նաւատորմին համար, որն որ միտք ունի եղեր նորէն իզմիտի ծովածոցը դառնալ ձմերելու:

— Շարաթէ մ'ի վեր զրոյցներ կային, ինչպէս մենք ամենէն առաջ յիշեցինք, թէ առաջ ետ քաջուելէն ի վեր Ամպարիւրի և Չեքմէճէի մէջ տեղը 25-30 չափ սպաննութեան դէպք տեղի ունեցած են քըրիստոնեայ գիւղացւոց վրայ, որոց մինչև շապիկն իսկ կոշտութեամբ, մերկ դիակնին ճանապարհաց վրայ թողուած էին, Ամպարիւրի մէջ ալ ծառի մը տակ սպաննուած ու կոշտացուեալ ծերունւոյ մը դիակը տեսնուեր է: Գիւղացիք կ'ըսեն թէ շարագործք գաղթականներ և դասակարգ Պաշը պողոտքներ են: Դժբաղդարար այս լուրերն քստոյգ էին. բայց ճշմարտ չէին այն զրոյցները, զորս մենք չհրատարակեցինք, և որք կ'ըսէին թէ՝ առկած թողած տեսնուած զինուորական գերեզմաններն տաճկաց կողմանէ սրբապղծուելով, խաչերը խորտակելով մէկ կողմ, և մեռելոց սակերտութիւնը դուրս հանուելով միւս կողմ աստ և անդ նեւտերս ցրուեր են: Ասի բայց չէ:

— Կայսերական հրամանաւ տարեկան 720 օտոմ. ոսկի թշակ կապուեր է սպաննալ զօրացեալ Մէհմետ Ալի բաշայի տիկնոջը:

— Նէօլոգոս կրտսէ թէ կիսատրիոյ մեքսիկայի տի. Պոլսէն նեոսարկա վերադառնալուն, սոյն քաղքին և Մերսինի մէջ տեղը ճանրան ջերքեղներէն բռնուելով կ'կողորայտուի:

— Ռուսական բանակին Այբութէֆանոյն ետ քաջուելուն վրայ, բոլոր ճաշարան ու սրահարան բանեցողներն միասնաբարնէ և Յիւրպէ մեկնելու են: Խառնալի դերասանաց խումբն ալ իր շինած փայտաշէն թատերատրոսին ատաղձը 80 ոսկի ծախեր է:

ՕՐԱՅՈՑԻՑ
1879

ԹՈՒԱՎԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Յօրինեալ յերեմիա Քահանայէ Խազըլի: Կ'գտնուի պմեն գրաւաճառաց խանութ:

Գին երկու զահնկան

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Հին ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

Երեսուցէ՛, Մեքան-Բեան

Ս. Յակովբեանց տպարանէն այս անգամ մաքուր տպագրութեամբ իւր ընծայեալ այս գործը, որ 326 էրեսէ բաղկացեալ գիրք մն է, Հին Կտակարանի պատմութեան զլրատու ու երեւելի անցից ուսմանը մասին վարժարանաց ու նախակրթարանաց մէջ յաջողութեամբ գործածուելու ընտրութիւն և արժանիք մը ունի:

Կը գտնուի բոլոր գրաւաճառաց քով, ի գին 7 ղշ. ողջ զրամ:

ՀՈՄ ԴՊՐՈՅ ԱՂԱԿԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Այս գործը վերստին պիտի բացուի Սեպտեմբեր 31/7ին Իւսկիւտար, Սէլամը թաղը, Հայոց եկեղեցւոյ մօտ, Քիւրքէի պաշի փողոցը թիւ 16 հարկէն յարմար եւ գեղեցիկ տան մէջ:

Կարգէն լեզուն Անգղերէն է:

Առողջութեան եւ հանգստեան, ինչպէս նաեւ դաստիարակութեան մէջ յառաջադիմութեան համար դպրոցս մեծամեծ առաւելութիւններ ունի: Անոք որ այս առաւելութիւնները ստուգել կը փափաքին կրնան անձամբ դալ եւ տեսնել շարժումն մէջ որ օր օր կ'ուղեն, իւր ի կրակի օրերէ:

ԾԱԽՔ

Գեղերթիկ աշակերտաց համար տարին 28 լիրա: Յօրեկուան աշակերտաց համար տարին 6 լիրա: Դաշնակի համար տարին 6 լիրա: Ըստ փափաքելի է որ վարժարանը ընդունուի ուղող աշակերտուհիք ներկայ դառնալն չըջանին առաջին օրը:

ՕՐԱՅՈՑԻՑ
1879

ՏԱՐԻՈՅՆ

Երեսուցէ՛ մարտնչութեան վաճէն իւր ընծայուած է յառաջիկայ տարուան Յրացոյցը, որն որ մեր աղքատ սովորական տօմարէն և աստղաբաշակեան երեւութից գիտելիքներէն ու ծանօթութեանէն զատ կ'արտաբերէ նաեւ աշխարհի նշանաւոր անցից ժամանակագրութիւնը և քաղաքական ընդհանուր հանդիսաւոր տոնախմբութեանց ցանկը:

Կ'ծախուի բոլոր գրաւաճառաց քով ի գին հարկը փարսոյ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ԳՐԵՑ

Ս.

Սոյն փոքրիկ երկասիրութիւնը որ եղբարակաւ սիրոյ ձօն մ'է, կը պարունակէ գողտրիկ խորհրդածութիւններ, որ պատու կը բերեն երիտասարդ հեղինակին:

Կեդրոնատեղին է Սրապեան Պաղտատար աղայի գրատունը Մէրճան փողոց, և գտնուի նաեւ բոլոր գրաւաճառաց քով: Գին մէկ հինգնոց թղթագրամ:

Հալութիւն ԵՇ. 21 Սպտմ:

ԲՆԴՆ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺ.

Բաց	13.04
Դոց	12.31
Բարձր գին	13.04
Յած գին	12.30
Թղթագրամ բաց	325 20
բարձր	328 20
ցած	324 20
ժամը 11	326.00
Փոխ. 63/	Ֆր. 072.50
» 65/	» 077.20
» 69/	» 072.50
» 73/	» 061.50

Դանձաւորում	22.00
Սօսիթէ Ժէնէրալ	3.35
Սօսիթէ Օթօման	3.10
Պանք աը Բօնսթ.	6 20
Բրէտի Ժէնէրալ	4 22
Թրամիլէյ	1 50
Բում. Երկաթուղի	45.00

ԸՆԹԱՅՐ ԴՐԱՄԱՑ

(Ու. 100 ր. 1 հաշու)

Անգղ. սակի	109.03
Գաղղ.	87.08
Բօլ	89 08
Բարդոն արծաթ	16.20
» թղթագրամ	09.00
Բըմից	51.10
Հինգնոց	20.20
Մէթալիք	21 00
Ճերմակ մէճիտ	06 25
Պղինձ	177.00

ՄԻՆԱՍԵԱՆԻՆ ՄԱՂԱՋԱՆ

ԳՏՆՈՒԱԾ ՈՒ

ՓԱՆԱՍԷ

Կրօնած ցաւի դեղը բոլորովին բուսեղեններէ բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կը գործածուի ու բազմաթիւ ցաւեր ու հիւանդութիւններ շուտով կը բժշկէ, ինչպէս որ վարը յիշուած է:

Ամեն տեսակ քոփի, Բոսամբը-ոյ, մէլքի կամ միգրէնի ցաւեր. ու նաեւ Թանջը, Քօլէրա և այլ աւանդական հիւանդութիւններ ունեցողները այս դեղէն խմելու են հետեւեալ կերպով: Կէս գաւաթ ջուրի մէջ, զիւր սպուրի մը զրգաւէն աւելի շաքար, վրայ լեցուր անուշի գրգալ մը Փանասէ աղէկ մը խառնէ ու խմէ:

Կոկորդի հիւանդութեանց, և Ռուսեցի համար դեղը վերոյիշեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կամ երկու ժամը հեղ մը՝ մէկ կամ երկու անուշի գրգալ այն ընդհանրութեան խմէ: Պօղացաւի, Բիւմաթիլմի, Ռաքի ցաւի, Ստամբուի ու տեսակ տեսակ կանաչի ցաւերու համար դուրսէն փանասէ քօլէրա աղէկ մը շինելու է: Այլապէս ցաւի համար քիչ մը բամպակ փանասէի մէջ թաթիլով ցաւած ախուսին վրայ դնելու է:

Ամեն տեսն երբոր ցաւի մը համար դուրսէն փանասէ քիւր հարկ կըլլայ, եթէ քիչ մը ալ խմուի աւելի շուտ բժշկութիւն կըլլայ:

Մարմնոյ այրուած կամ ճմլուած տեղերը բժշկելու համար վրան, զը պատահածին պէս փանասէին վրան աղէկ մը լեցնելու է: Գոնա-կով և ն. կորուած վերքերը բժշկելու համար՝ արիւնը չորրորդ շուտով մը վերքը կապելու և դադարի վրայէն Փանասէ լեցնելու է մինչև որ լաւ մը

թրջի փանասէն նաեւ արեան շրջանը նարագացնէ ու բոլոր բնութիւնը կը զօրացնէ:

Այս դեղին օգտակարութեանը վրայ երկարօ էն գրել աւելորդ կը համարուի, գործածողները զայն միշտ կը գողին, ուղղը կրնայ անձամբ փորձել. գինն աժան է: Կը ծախուի Միւնստեան և Ընկերաց Ա. մերկեան վաճառատունը որ ի Ղաւաթիւ Կ. Պօլսոյ:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՈՑԱԾԱՆ ԿԵՍԱՐԱՑ

ԴՈՐԾ ՍՈՒԵՏՈՒՆՈՍԻ

Թարգմանաց Ե. Մ. Ս.

Սոյն պատմութեան երկրորդ և վերջին հատորն ալ իզմիրի Տէտեան եղբորոց տպարանէն իւր ընծայուելով, կ'ծախուի Եֆէնի-Ճամի 2/ի ինկիրէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը, և ուրիշ գրաւաճառաց քով: Գին 1 Փրամք 25 սանթիմ:

ՄԷԹՈՑԻ ՎՐԱՑ

ԳՐԵՑ

Գ. ԿՈՍՏԱՆԴՆԱՆ

Արեւելեան գիտելու ծառնալարէ Սոյն առաջին հատորը որ 1835 էրեսէ կը բաղկանայ, իզմիրի Տէտեան եղբորոց տպարանէն իւր ընծայուելով կը ծախուի Եֆէնի-Ճամի 2/ի ինկիրէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը եւ ուրիշ գրաւաճառաց քով:

Գին մէկ քառորդ մէճիտ

ՀԱՄԱՌՈՑ

ԸՆԴՆ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԳՊՐՈՑԱՑ ՀԱՄԱՐ

Մամուրեան էֆէնի յօրինած և իզմիրի Տէտեան եղբորոց տպարանէն իւր ընծայուած այն ընտրեղ գործին երկրորդ մասը, պն է Միւնստեան պատմութիւնը որ 808 էրեսէ կը բաղկանայ, Պօլսոյ հասած ըլլալով, կը ծախուի Եֆէնի-Ճամի, 2/ի ինկիրէր ճատտէսի թիւ 2, Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրաւաճառաց քով:

Գին կազմաւ օրինակին 4 ֆըրանք:

ՏՕԳԹՕՐ ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

ԳԱԼՅԱԿԱՆ

Մեծ Տօքթօր. Մ. Գալֆայեան էֆէնի, հինգաթի օրերը ժամը 6 էն մինչև 9 կ. Պօլսոյ Կէտիկ բաշա, Միւնստեան ճատտէ փողոցը 17 թիւ իւր տունը, երկուշաբթի օրեր ալ ժամը 2 էն մինչև 5ը Կոսկա Կերա ճակեան Կարթէն էֆէնի դեղաբանը ճրտարար հիւանդ նայելով, Երեքշաբթի և ուրբաթ օրերն ալ զարձեալ իր տունը ժամը 5 էն մինչև 8ը հիւանդ պիտի ընդունի:

ԳՈՐԾ ՆԱԿԱՆ

ՏՕՐԱՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՁԱՆԻ ԿՐԿՆԱՅՈՒՄԱՐ ՈՐ ՊԱՐՈՒՆԱԿԷ Գոխանակողի, հաշուեցուցի, բնաշաղի, վարկադրի, հաշուեթացի և այլոց ձևեր և օրինակներ:

Ի ՊԷՏՍ

Վարժարանաց և վաճառականաց ի

Ն. ՏԻԻՉԷՆՃԵԱՆԷ

Տպագրեալ արդեամբ և ծախուի Մ. Տեղրան էֆ. Գարակէօղեանի: Կեդրոնատեղին է Պօլսոյ Մէրճան շարը թիւ 55 Սրապեան Պաղտատար աղայի գրատունը: Բերոց Մ. Վալսի գրատունը եւ ուրիշ Հայ գրաւաճառաց քով:

Գին կազմաւ օրինակին երեք քառորդ մէճիտ:

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ

ՆԻԿ. Մ. ԹԻԻԼՊԷՆՃԵԱՆԷ